

disciplinární žaloba vůbec oznámena a že formální předpisy, platné pro řízení disciplinární, byly v tomto směru porušeny způsobem, jenž by měl za následek nějakou právní újmu pro žalobkyni.

Čís. 14581.

Vládní nařízení čís. 142/34 Sb. z. a n.

Výhod vládního nařízení čís. 142/34 (čís. 207/34, 211/34, 258/34) Sb. z. a n. nemůže se dovolávatí zemědělec proti propachtovateli, jemuž bylo s m l u v n ě vyhrazeno právo zrušiti pachtovní smlouvu pro včasné nezaplacení pachtovného zemědělcem a jenž práva toho použil.

(Rozh. ze dne 3. října 1935, Rv I 1587/35.)

Žalobce propachtoval žalovaným pozemky za pachtovné předem splatné vždy 1. května a 1. listopadu každého roku. Strany zároveň ujednaly, že pro případ, že nebude pachtovné zaplaceno do 14 dnů po jeho splatnosti, jest pokládati smlouvu pachtovní bez dalšího za zrušenou. Pachtovné ke dni 1. listopadu 1934 činilo 9.259 Kč, sleva jeho podle vl. nař. čís. 272/34 sb. z. a n. 4.478 Kč 25 h. Zbytek pachtovného doplacen nebyl. Žalobce dovolává se ustanovení smlouvy o jejím zrušení pro neplacení pachtovného, žádá žalobou o vyklizení pachtýřů z pachtovaných nemovitostí. Žalovaní namítli proti žalobě, že jsou zemědělci podle § 6 vl. nař. čís. 142/34 sb. z. a n. hospodařící na nemovitostech, na něž se vztahuje ustanovení § 1 cit. vl. nař. Nemůže býti proto na nich pachtovné podle § 1 cit. vl. nař. a vl. nař. čís. 207/34, 211/34 a 258/34 vymáháno, takže ustanovení pachtovní smlouvy o jejím zrušení pro neplacení pachtovného pozbylo do 31. prosince 1935 (vlád. nař. čís. 258/34 sb. z. a n.) účinnosti. Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, n e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů :

Jádrem sporu je otázka, zda může propachtovatel za platnosti vládním nařízením o dočasných opatřeních při vymáhání pohledávek proti zemědělcům ze dne 13. července 1934 čís. 142 sb. z. a n., ze dne 27. září 1934 čís. 207 sb. z. a n., ze dne 6. října 1934 čís. 211 sb. z. a n. a ze dne 22. prosince 1934 čís. 258 sb. z. a n. prohlásiti podle ujednání pachtovní smlouvy pro včasné nezaplacení pachtovného za zrušenu a domáhati se rozsudku na vyklizení pachtované usedlosti. Není pochybnosti o tom, že účelem svrchu uvedených vládních nařízení a úmyslem jejich vydatelů bylo, aby zemědělcům v krajích neúrodou postižených bylo poskytnuto poshovění do 31. prosince 1935 tak, že do té doby odpírá se soudní pomoc při vymáhání pohledávek, pokud v § 2 vládního nařízení čís. 142/34 nebyly tyto z působnosti jeho vyňaty. Proto bylo stanoveno, že pohledávky nepřednostní nemohou býti proti zemědělcům vymáhány (§ 1), že spory mají býti na návrh přerušeny a exekuce a zajišťovací úkony na návrh odloženy (§ 3), že nemůže býti na návrh věřitele prohlášen kon-

kurs (§ 4), a že doba, po kterou takové pohledávky nemohou býti vymáhány, nevčítá se do lhůt promlčecích, ani do jiných lhůt, jejichž uplynutí jest spojeno pro věřitele s právní újmou (§ 5). Nutno připustiti, že žaloba o vyklizení a odevzdání pachtované usedlosti může ve svých účincích znamenati pro pachtýře spíše hospodářskou újmu, než vymáhání splatného pachtovného žalobou nebo exekucí. Ale ani z gramatického, ani z logického výkladu předpisů svrchu uvedených neplyne, že by splatnost pachtovného, jež podle smlouvy za platnosti vládních nařízení mělo býti placeno, byla odsunuta na dobu po 31. prosinci 1935 — takže by na př. nemohly býti ani úroky z prodlení ode dne splatnosti žádány (§ 1333 obč. zák.) — nýbrž podle předpisu těch nelze jen pohledávky proti zemědělcům vymáhati, t. j. nelze je uplatňovati ani žalobou, ani exekucí (rozh. čís. 14028 sb. n. s.). Ani z důvodové zprávy, pokud se týče z prováděcích vysvětlivek k vlád. nařízením čís. 142/34 a čís. 258/34 (výnosy ministerstva spravedlnosti ze dne 26. července 1934 čís. 39431/34 a ze dne 29. prosince 1934 čís. 67002/34-10) neplyne, že by byli vydatelé nařízení měli úmysl zasahovati do smluvního ujednání stran o oprávnění propachtovatele zrušiti pachtovní smlouvu pro včasné nezaplacení pachtovného. Nutno uvážiti, že v kladném případě by musily býti důsledně vyloučeny i zákonné následky neplacení pachtovného, na př. podle § 1118 obč. zák., ba, kdyby propachtovatel následkem odejmutí příjmů z pachtovného, na něž snad jest při své výživě jediné odkázán, byl nucen propachtovanou nemovitost zciziti, musil by býti vyloučen i předpis § 1120 obč. zák., aby tak pachtýř, jehož právo není ve veřejné knize zapsáno, nebyl vyklizen po náležité výpovědi novým držitelem. Pórovnej-li se uvedená vládní nařízení se zákonem ze dne 24. února 1934 čís. 33 sb. z. a n. o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti zemědělcům, jde najevo, že jsou jen rozšířením původních výhod, jež se vztahovaly jen na exekuční a konkursní řízení (srov. také výnos min. spravedlnosti čís. 4/1934 Věstníku), a jež nyní byly rozšířeny také na vedení sporů pro neprivilegované pohledávky patrně proto, aby zemědělcům byly ušetřeny útraty sporu, když pohledávky ty nelze exekučně dobývati. Na takové případy, jako jest tento, nelze zmíněných nařízení použiti, neboť obdoba (§ 7 obč. zák.) jest již proto vyloučena, že jde o právo nepravdivé, jež nelze analogicky rozšiřovati na případy v něm nezahrnuté. Poněvadž tedy v souzeném případě nejde o vymáhání pohledávky proti zemědělcům, nýbrž o uplatnění smluvního oprávnění propachtovatele, posoudily nižší soudy věc správně po stránce právní, když žalobě vyhověly.

Čís. 14582.

K § 1120 obč. zák.

Předpokladem nároku nájemníka na plné zadostiučinění podle § 1120 obč. zák. není, že ustoupil po náležité výpovědi, nýbrž že musil ustoupiti novému držiteli před vypršením původní nájemní doby, ať již po výpovědi, či bez ní, t. j. na základě dohody s ním.

(Rozh. ze dne 3. října 1935, Rv II 544/33.)